

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๗๐๔/ว ๓๐๗

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๖๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเข่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเข่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
  ๒. แบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓)

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ออกรับเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกลงทางมรดกสิทธิการเข่า หรือเข้าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๖๒ ความว่า ผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ ให้มำดำเนินการแจ้งการครอบครองที่ดินกับ ส.ป.ก. จังหวัด ภายในสองปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อรับสิทธิโดยการเข่าที่ดินตามที่กำหนดในระเบียบนี้ ซึ่ง คปก. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ คปก. ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเข่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ส.ป.ก. ขอจัดส่งประกาศฯ และแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

สำนักกฎหมาย

โทรศัพท์ / โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๖๔๘ เอกाहิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประกาศคณะกรรมการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเข้าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อให้การขอรับสิทธิโดยการเข้าที่ดิน ของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามข้อ ๕ และข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดที่ดินมรดกสิทธิการเข้าหรือเข้าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ และมติที่ประชุมคณะกรรมการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ คณะกรรมการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเข้าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

๑. คำขอและหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ

๑.๑ ให้ผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปัตติรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึง คู่สมรส บุตร หรือทายาทผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินยืนคำขอเป็นหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปัตติรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) พร้อมหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด แห่งท้องที่นั้น

๑.๒ พยานหลักฐานที่ใช้แสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด

๑.๒.๑ พยานเอกสาร

(๑) สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาเงินกู้ หรือเอกสารการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภบท.๕) หรือเอกสารอื่นที่แสดงให้เห็นว่ามีการมอบการถือครองและทำประโยชน์

(๒) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปัตติรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑)

หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ

(๓) สำเนาหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ (กรณีไม่มีเอกสารตาม (๒) แนบท้ายโดยสังเขปแสดงตำแหน่งของที่ดิน

(๔) สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี)

(๕) สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ-สกุล (ถ้ามี)

(๖) สำเนา ...

(๖) สำเนาทะเบียนเกษตรกร (ถ้ามี)

(๗) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

๑.๒.๒ พยานบุคคลมาให้ถ้อยคำ

(๑) ผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ รวมทั้งบุคคลที่รู้เห็นการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนี้

(๑) คู่สมรส บุตร เครือญาติหรือญาพของผู้ได้รับการจัดที่ดินหรือ ของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๒) เจ้าของหรือผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินข้างเคียง

(๓) ผู้ประกอบห้องท่องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งห้องที่ที่ดินตั้งอยู่)

(๔) บุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เป็นต้น

๑.๓. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบพยานหลักฐานตามข้อ ๑.๒.๑ ในกรณีเอกสารหรือหลักฐาน ไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานให้ถูกต้อง ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน หรือนำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำตามข้อ ๑.๒.๒ ให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด คืนคำขอแก้ผู้ยื่น

๒. วิธีการตรวจสอบ

๒.๑ กรณีพยานหลักฐานแสดงว่า ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้ จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สอบสวน การทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ของผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือญาพของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินซึ่งเสียชีวิต เจ้าของที่ดินหรือผู้ถือครองที่ดินข้างเคียง คำรับรองจากผู้ประกอบห้องท่องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งห้องที่ที่ดินตั้งอยู่) หรือผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เกี่ยวกับการส่งมอบการครอบครองของที่ดิน การทำประโยชน์ การประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีการกระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายในที่ดินหรือเปลี่ยนแปลง สภาพที่ดินหรือกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม .

๒.๒ กรณีรู้ตัวเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่ไม่มาแสดงตน หรือหาตัวไม่พบ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินฯ หรือประกาศให้ทราบว่ามีผู้มายื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด แล้วดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๑.๑

๓. การคัดเลือกและการจัดที่ดินให้เข้าทำประโยชน์

๓.๑ ในการคัดเลือกผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามข้อ ๑.๑ หรือ ๑.๒ ประกอบข้อ ๙ แห่งระเบียบ คปภ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกลงด้วยมติที่ชอบด้วยกฎหมาย และการจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงแนวเขตและสถานะของที่ดิน โดยพิจารณา

จากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่น ที่เกี่ยวข้องประกอบกับพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในกรณีที่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศยังไม่แล้วเสร็จหรือมีเหตุขัดข้อง ให้ตรวจสอบจากพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ ข้อเท็จจริงดังกล่าว หากมีคุณสมบัติตามระเบียบดังกล่าวแล้วให้แจ้งผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ลักษณะเช่า หรือลักษณะเช่าซื้อ ให้ทราบข้อเท็จจริงที่เพียงพอ เพื่อให้โอกาสโดยแบ่งแสดงหลักฐาน การสั่งให้สืบสิทธิการได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ก่อนจัดที่ดินให้ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ตามระเบียบ คปภ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอน หรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยใช้สิทธิการเช่า

ให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันบ้างแต่วันที่ได้รับ คำขอพร้อมเอกสารหลักฐานดังกล่าว ในกรณีมีเหตุผลอันสมควร เอกสารหรือผู้ซึ่งเข้าร่วมกระบวนการนี้ อาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

๔. สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับจัดที่ดิน

๔.๑ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ จะได้รับการจัดที่ดินโดยได้ให้สิทธิการเช่า โดยอัตรา ค่าเช่าให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนด

๔.๒ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ซึ่งได้รับการจัดที่ดินต้องยินยอมรับภาระหนี้สิน ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือหนี้สินที่สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. เฉพาะต้นเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้นำหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือลักษณะเช่า หรือลักษณะเช่าซื้อ ไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดที่ดิน

๕. แบบการแจ้งและลักษณะเช่า

๕.๑ หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามแบบ (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๕.๒ ลักษณะเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแบบ ส.ป.ก.๔-๑๔ ก หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๖. กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามประกาศนี้ ให้เสนอเอกสารสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้วินิจฉัยข้อหา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ร้อยเอก มนต์ พานิช

(ธรรมนัส พรหมเพรา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

ฉบับที่...../..... ที่ .....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ ๑ ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน..... อายุบ้านเลขที่.....

หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... เป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์
ในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของ (นาย/นาง/นางสาว).....

ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่.....

กลุ่มที่/ระวากที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน.....

เนื้อที่..... ไร่..... งาน..... ตารางวา โดยได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวเมื่อ^{วันที่.....}

โดยการ ซื้อขาย ตามหลักฐานสัญญาซื้อขาย เลขที่..... ลงวันที่.....

ทำประโยชน์แทนเงินกู้ยืม ตามสัญญาเงินกู้ เลขที่..... ลงวันที่.....

อื่น ๆ (ระบุ).....

ปัจจุบันทำประโยชน์ ปลูกพืช (ระบุ).....

เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)..... จำนวน..... ตัว

ประมง (ระบุ).....

ข้อ ๒ ข้าพเจ้าขอแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ทราบว่า
ข้าพเจ้าได้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตั้งแต่วันที่..... เดือน.....
ปี พ.ศ. ..... และยินยอมให้ ส.ป.ก. พิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอด
ทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒
และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๓ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐาน จำนวน..... รายการ ได้แก่

(๓.๑) ..... จำนวน..... แผ่น

(๓.๒) ..... จำนวน..... แผ่น

(๓.๓) ..... จำนวน..... แผ่น

(๓.๔) ..... จำนวน..... แผ่น

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการ
จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้าพเจ้าได้รับมอบหลักฐาน “หนังสือแจ้งการถือครองและทำ
ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด” จากเจ้าหน้าที่แล้ว ตั้งแต่
เมื่อวันที่..... จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้แจ้งการถือครองที่ดิน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้แจ้งการถือครองที่ดิน

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

(ให้เจ้าหน้าที่กรอกข้อมูล และมอบให้ผู้แจ้งการถือครองที่ดินไว้เป็นหลักฐาน)

ใบรับหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
ฉบับนี้ ออกให้แก่ (ชื่อ - นามสกุล)..... เลขประจำตัวประชาชน
..... เพื่อบรรจุผลการดำเนินการที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) เลขที่
...../..... เมื่อวันที่.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....